

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 13.7.2005
COM(2005) 311 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE
A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Javaslat

**A TANÁCS, AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A BIZOTTSÁG KÖZÖS
NYILATKOZATÁRÓL**

Az Európai Unió fejlesztési politikája

„Európai Konszenzus”

{SEC(2005) 929}

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	4
<u>Első rész: Az Európai Unió fejlesztési stratégiája</u>	6
1. A fejlesztés közös jövőképe	6
1.1. A fejlesztési politika jelentősége.....	6
1.2. Az Uniót szövetségbe kovácsoló értékek.....	6
1.3. A szegénység csökkentése: a nemzetközi program egyik célkitűzése.....	6
1.4. Az Unió egyéb célkitűzései a fejlesztés területén	7
1.5. A fejlesztés, mint az igazságos globalizáció stratégiája.....	8
1.5.1. A fejlesztés és a biztonság kapcsolata.....	8
1.5.2. A fejlesztés és a migráció kapcsolata.....	8
1.5.3. A fejlesztés és a kereskedelem kapcsolata	9
1.5.4. A fejlesztés és a környezet kapcsolata	9
1.5.5. A fejlesztés és a globalizáció szociális dimenziójának kapcsolata	9
2. Közös alapelvek	10
2.1. A teljesítmény támogatása	10
2.2. A civil társadalom szerepe	10
2.3. Elmélyült politikai párbeszéd.....	10
2.4. A törekény gazdaságú államok iránti elkötelezettség	11
3. A közös tematikus keretprogramra összpontosító cselekvések	11
4. A közös stratégia hatékony megvalósítása.....	12
4.1. A pénzügyi források növelése.....	12
4.2. A segítségnyújtás hatékonyságának növelése.....	13
4.2.1. Közös cselekvés a koordinálás, összehangolás és igazodás javítása érdekében.....	13
4.2.2. A segítségnyújtás minőségének javítása többek között innovatív és rugalmas mechanizmusok által.....	14
4.3. A fejlesztési politikák egységességének biztosítása	14
<u>Második rész: A fejlesztési politika a Közösség általi végrehajtására vonatkozó iránymutatások</u>	15

<u>MELLÉKLET - Második rész: A fejlesztési politika Közösség általi végrehajtására</u> <u>vonatkozó iránymutatások.....</u>	16
1. A Bizottság különleges szerepe	16
2. Differenciált megközelítés a körülmények és a szükségletek szerint	16
2.1. Különbéztetés a fejlesztési együttműködés végrehajtásában.....	16
2.2. A források elosztásának átlátható kritériumai.....	18
3. A partnerországokkal egyetértésben kiválasztott prioritások	18
3.1. A célzott támogatás elve a rugalmasság megőrzése mellett	18
3.2. A Bizottság hozzájárulása a közös tematikus keretprogram végrehajtásához	19
3.3. Az esélyegyenlőség általános megközelítésének megerősítése	25
3.4. A globális kezdeményezések és a világalapok támogatása.....	25
4. A módszerek a szükségletek és a teljesítmény szerinti skálája.....	26

Az Európai Unió fejlesztési politikája

„Európai Konszenzus”

BEVEZETÉS

1. A legfőbb kihívás, amellyel a nemzetközi közösségnek napjainkban szembe kell néznie, annak elérése, hogy a globalizáció az emberiség egésze számára pozitív erőt jelentsen. Hiszen, noha a globalizáció figyelemre méltó lehetőségeket rejt magában, előnyei csakúgy mint terhei ma egyenlőtlenül oszlanak el. Az Európai Unió fejlesztési programja tehát a globalizáció jobb kézben tartásának logikájába illeszkedik, célja pedig az előnyök optimalizálása és a terhek igazságosabb elosztása az egész világra kiterjedő béke és stabilitás elérésének reményében. A nemzetközi fejlesztési program¹ kidolgozása egy időben történt a nemzetközi terrorizmus és a legszegényebb országokban zajló konfliktusok térhódításával, a migrációs hullámok – beleértve a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek mozgását –, továbbá a tiltott kereskedelem és a globális környezeti veszélyek jelentős növekedésével.

2. Az Unió – külpolitikája által – céljai és értékei megőrzésén, a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok tiszteletben tartása és a nemzetközi jog alapelveinek megszilárdításán, a fenntartható fejlődés és a felelős világkormányzás előmozdításán munkálkodó globális szereplőként és partnerként határozza meg magát.

Ez egyúttal az Unió belső politikáinak kivetülése a külpolitikára, ezáltal az európai modell megtestesítése. E két – belső és külső – dimenzió egységessége és együttműködése az uniós prioritási program – a jólét, a biztonság és a szolidaritás megteremtése a fenntartható fejlődés keretein belül – előrevitelének elengedhetetlen feltétele.

3. Az Európai Unió külpolitikájának középpontjában a fejlesztési politika áll. E politika a szegénység csökkentésének elsődleges fontosságú célkitűzésére összpontosítva hozzájárul az Unió társadalmi, környezetvédelmi és biztonsági céljaihoz csakúgy, mint a globalizáció felelősségteljesebb kézben tartásához. A nemzetközi stratégia keretébe illeszkedő fejlesztés – a biztonság, a kereskedelem és a környezet mellett – az egyik olyan terület, ahol az Unió a többoldalúság iránti elkötelezettsége a leghatékonyabban működik². A fejlesztési politika az Európai Unió külpolitikájának más vonatkozásaival – például a szomszédságpolitikával és a világ más országaival

¹ Az Egyesült Nemzetek az 1990-es években szociális, gazdasági, környezetvédelmi és emberi jogi kérdésekről tartott konferenciáin elfogadott cselekvési tervek. Millenniumi fejlesztési nyilatkozat és célkitűzések (2000), Monterrey (2002), Johannesburg (2002), New York (2005. szeptember).

² Példák a többoldalúság érdekében e négy területen véghezvitt cselekvésekre: az EU meghatározó szerepet játszott a Nemzetközi Bíróság létrehozásában; a környezetről szóló Kiotói Jegyzőkönyv ratifikálásában; a dohai kereskedelmi és fejlesztési program létrehozásában, a nemek egyenlőségéről szóló pekingi fórumon, a legkevésbé fejlett országokról szóló brüsszeli konferencián és a fejlesztés finanszírozásáról szóló monterreyi konszenzus kidolgozásában.

kötött stratégiai partnerségekkel – összhangban egységes és hatékony külpolitikát biztosít.

4. A szegénység felére csökkentése a világban máától 2015-ig az elkövetkező évek egyik legnagyobb kihívása. Világszinten a fejlesztéshez nyújtott összes segítség 55%-át az Európai Unió adja³. Az Unió 2002-ben Monterreyben, majd legutóbb 2005 szeptemberében New Yorkban, az ENSZ csúcstalálkozóján újólag határozottan kinyilvánította szándékát a millenniumi fejlesztési célok megvalósításához való hozzájárulásra, és kötelezettséget vállalt arra, hogy segítségnyújtásának mértékét 2010-ben bruttó nemzeti jövedelme (GNI) 0,56%-ára, 2015-ben pedig a várakozások szerint 0,7%-ára emeli. Az Unió emellett a legkevésbé fejlett országok és más, alacsony jövedelmű országok legnyitottabb kereskedelmi partnere.
5. A partnerség és a partnerországok saját fejlődésük iránt viselt felelőssége tiszteletben tartásának alapelvei, az alapvető értékek és a többoldalúan jóváhagyott célkitűzések a tagállamokat és a Közösséget egyaránt kötelezik. Az európai segítségnyújtás hatékonysága a koordinálásra és az összehangolásra irányuló megújult erőfeszítések által nőhet és fog nőni. Ennek alapján az „Európai Konszenzus” ötven év együttműködés után először olyan közös alapelvek keretét határozza meg, amelyben az Unió és 25 tagállama egymás kölcsönös kiegészítésének szellemében hajthatja végre fejlesztési politikáját.

E közös keretprogram az ebben a közleményben javasolt nyilatkozat első részének tárgya; a nyilatkozat második része e közös keretprogram közösségi szinten történő végrehajtásához ad iránymutatásokat.
6. A Bizottság felkéri a Tanácsot és a Parlamentet, hogy csatlakozzon a fejlesztés e közös jövőképehez, figyelembe véve, hogy egy háromoldalú nyilatkozat nagyban hozzájárulhat az uniós külpolitika egységességének és hatékonyságának célkitűzéséhez.

³

Az IDA-(Nemzetközi Fejlesztési Társulás) források 14. feltöltésének 55%-át is az EU adja.

ELSŐ RÉSZ

AZ EURÓPAI UNIÓ FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A nyilatkozat első része azokat a célkitűzéseket és alapelveket írja le, amelyek iránt a tagállamok és a Közösség – egy közös jövőkép jegyében – kötelezettséget vállalnak.

1. A FEJLESZTÉS KÖZÖS JÖVŐKÉPE

Az Európai Unió a nemzetközi szintér fontos szereplője; célja a változás pozitív formáló erejévé válni azáltal, hogy hozzájárul a globalizáció felelősségteljesebb kézben tartásához és az abból fakadó lehetőségek és javak igazságosabb elosztásához. Tevékenysége a fejlődő országok saját erőfeszítéseit támogatja.

1.1. A fejlesztési politika jelentősége

Az Unió fejlesztési politikája az állami fejlesztési támogatásban részesülő és az OECD Fejlesztési Segítségnyújtási Bizottságának (DAC) listáján szereplő valamennyi fejlődő országra kiterjed.⁴

1.2. Az Uniót szövetségbe kovácsoló értékek

Az Európai Unió a minden tagállamában közös értékeken alapszik, amelyek mellett a világ többi részével való kapcsolata során is hitet tesz. Ezen értékek között ott van az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság éppúgy, mint az emberi jogok tiszteletben tartása. Az Unió arra törekszik, hogy ezen értékekre alapozva kössön partnerséget harmadik országokkal, továbbá nemzetközi, regionális vagy világszervezetekkel, amelyek ugyancsak magukénak vallják az emberi jogok és az alapvető szabadságok egyetemességének és oszthatatlanságának elvét.

Az Európai Unió fejlesztési politikája külpolitikája alapelveinek és célkitűzéseinek keretébe illeszkedik. E fejlesztési politika – a fejlesztés irányítása, illetve a világ biztonságát fenyegető kockázatok terén a világ valamennyi nemzete által egyaránt viselt felelősség megnyilvánulásaként – a többoldalúságot részesíti előnyben. E politika az Egyesült Nemzetek keretein belül működik és támogatja a nemzetközi közösség által létrehozott és megvalósított – különösen a kereskedelemre, a nemzetközi pénzügyi struktúrára, a foglalkoztatásra és a környezetre vonatkozó – szabály-, intézmény- és nemzetközi eszközrendszer.

1.3. A szegénység csökkentése: a nemzetközi program egyik célkitűzése

A 2000. szeptemberi millenniumi nyilatkozatban összefoglalt, a szociális és humán fejlesztésre, az emberi jogokra, a nők esélyegyenlőségére, a fejlesztés és a környezet szoros kapcsolatára, továbbá a kereskedelem és a fejlesztés közötti összefüggésekre összpontosító nemzetközi fejlesztési program olyan cselekvési keretet határoz meg, amely mellett az Unió teljes mértékben elkötelezett. A millenniumi fejlesztési célok az ENSZ-tagállamok által tett

⁴ Vagyis jelenleg 151 ország (beleértve a DAC listáján szereplő területeket) összesen mintegy ötmilliárd lakosára.

politikai kötelezettségvállalásokat egy olyan ütemtervben öntik konkrét formába, amely máától 2015-ig minden egyes országban lényegi előrehaladást tesz lehetővé.

A nyolc millenniumi fejlesztési cél (MDG) a következő:

1. a súlyos szegénység és az éhínség felszámolása
2. az alapfokú oktatás biztosítása mindenki számára
3. a nemek közötti egyenlőség és a nők felemelkedésének előmozdítása
4. a gyermekhalandóság csökkentése
5. az anyák egészségének javítása
6. a HIV/AIDS, a malária és más betegségek elleni küzdelem
7. a környezet fenntarthatóságának biztosítása
8. globális fejlesztési partnerség kialakítása

E kötelezettségvállalásokat kiegészítette a finanszírozásról szóló monterreyi és a fenntartható fejlődésről szóló johannesburgi konferencia, mégpedig az ipari és a fejlődő országok közötti partnerség és felelősségmegosztás fontosságának, a kormányzás terén elérendő előrehaladásnak és a fenntartható fejlődés három – gazdasági, társadalmi és környezeti – pillére közötti egyensúly szükségességének hangsúlyozásával. A szegénység csökkentésére irányuló stratégiának a csúcstalálkozók és a nagy nemzetközi konferenciákon – a társadalmi, gazdasági, környezetvédelmi és emberi jogi téren – elfogadott kötelezettségvállalásokon kell alapulnia.

1.4. Az Unió egyéb célkitűzései a fejlesztés területén

Az Unió meggyőződése szerint a szegénységcsökkentés elsődleges célkitűzésének a felelős kormányzás és az emberi jogok tiszteletben tartása kiegészítő célkitűzésein kell nyugodnia, amelyek a hosszú távú fejlődés szerves részét képezik.

Kormányzás

- A felelős kormányzás, beleértve az állam azon képességét, hogy biztosítja állampolgárai számára jogaik és szabadságaik tiszteletben tartását és a demokratizálást
- Az országok konfliktusainak és gazdaságaik törékennyé válásának – vagyis a millenniumi fejlesztési célok legfőbb akadályainak – megelőzése

Emberi jogok

- A nemzetközi egyezményekben vagy más nemzetközi jogi eszközökben meghatározott emberi jogok előmozdítása, beleértve a polgári és a politikai jogokat, a gazdasági, szociális és kulturális jogokat, a gyermekjogokat, a női esélyegyenlőséget, a szexuális és reprodukciós jogokat, továbbá a kisebbségek és az őshonos népesség jogait
- A szociális kohézió és védelem, beleértve a mindenki számára elérhető tisztességes munka támogatását
- A bevándorlók, menekültek és a lakhelyüket elhagyni kényszerült személyek alapvető jogainak tiszteletben tartása

Az Unió fejlesztési politikája fenntartható fejlődési stratégiájának fontos alkotórésze. A fejlesztés rendkívül fontos az Uniót irányító jóléti és szolidaritási célkitűzések szempontjából is. Az Európai Unió mind bel-, mind külpolitikájában annak biztosítására törekszik, hogy a globalizáció mindenkinek kedvezzen és jelentős szociális dimenzióra tegyen szert. Európát ez különbözteti meg más globális szereplőktől.

1.5. A fejlesztés, mint az igazságos globalizáció stratégiája

1.5.1. A fejlesztés és a biztonság kapcsolata

A szegénységgel együtt jár a lehetőségek, a befolyás és a választás lehetőségének hiánya. A felemelkedés, a részvétel, az integráció és az elszámoltathatóság mind a biztonságnak, mind a fejlesztésnek fontos alkotóeleme.

A fejlesztés a hosszú távú kollektív és egyéni biztonság sarokköve. Ezek egymást kiegészítő programok, amelyek közül egyik sincs alárendelve a másiknak. A fenntartható fejlődés elképzelhetetlen béke és biztonság nélkül, és a fenntartható fejlődés a legjobb strukturális válasz a – gyakran a szegénységhez, a felelőtlen kormányzáshoz, továbbá a természetes erőforrásokhoz való hozzáférés romlásához és hiányához kapcsolódó – erőszakos konfliktusok, valamint a nemzetközi szervezett bűnözés és a terrorizmus térhódításának mélyén gyökerező okokra.

1.5.2. A fejlesztés és a migráció kapcsolata

A globalizáció egyik összetevője a migrációs hullámok felerősödése. A kényszermigrációra és a destabilizáló hatású migrációs hullámokra adható, hosszú távon leghatékonyabb válasz a fejlesztés, amely javítja az életkörülményeket és a foglalkoztatási kilátásokat a fejlődő országokban, és hozzájárul a béke és a biztonság megteremtéséhez. A menekültek és a lakhelyüket elhagyni kényszerült személyek problémájára, továbbá az emberkereskedelemre, az illegális bevándorlókval való kereskedelemre ugyancsak a fejlesztési együttműködés összefüggésében lehet hosszú távú megoldást találni. E tekintetben a nők és gyermekek sebezhetősége e jelenségekkel szemben különleges odafigyelést igényel.

A migrációs jelenségek fejlődésre gyakorolt kedvező hatásai tekintetében meg kell szabni azok felső határát, különösen a migráns munkavállalók jövedelemátvitelének és a szakképzett munkaerő mozgásának vonatkozásában. Az Unió törekedni fog e kedvező hatások optimalizálására és az „agyelszívás” korlátozására, különösen az egészségügyi és a kutatási ágazatban.

1.5.3. A fejlesztés és a kereskedelem kapcsolata

Az Európai Unió – mint a fejlődő országok legnyitottabb kereskedelmi partnere – tovább munkálkodik a piacok rendelettel szabályozott megnyitásán, amely egy nyitott, igazságos és szabályokon alapuló többoldalú kereskedelmi rendszerre épül, s amelynek mind szabályai, mind eljárási módja kifejezetten magában foglalja a legszegényebb országok védelmét. A kedvezményes kétoldalú és egyoldalú rendszerek továbbra is a fejlesztés fontos eszközei lesznek. A fejlődő országok a maguk részéről egyre inkább tudatában vannak annak, hogy a kereskedelmet módszeresen be kell építeniük fejlesztési és szegénységcsökkentési stratégiáikba, az e lehetőségekből adódó előnyök kihasználása érdekében biztosítva a belső reformok végrehajtását.

Az Unió felismerve, hogy a fejlődő országoknak hathatósabb támogatásra van szüksége a kereskedelmi nyitás és integráció e gyakran összetett folyamatában, tovább javítja és jobban összehangolja a kereskedelemmel kapcsolatos segítségnyújtási programjait, és – a nemzetközi közösséggel együttműködésben – kiegészítő támogatást nyújt a globális gazdasághoz történő igazodáshoz és az abba való integrációhoz. A legkevésbé fejlett országok és a veszélyeztetett országok különös figyelemben részesülnek.

A regionális integráció és a többoldalú kereskedelmi rendszer kölcsönösen erősítik egymást. A fejlődő országok kereskedelempolitikája egyre inkább regionális összefüggésben fogalmazódik meg. Az Európai Unió a fejlődő országok a globális kereskedelembe történő harmonikus és folyamatos integrációja érdekében továbbra is segíti a regionális integrációt, például gazdasági partnerségi megállapodások keretében is.

1.5.4. A fejlesztés és a környezet kapcsolata

A szegénység szorosan kapcsolódik a környezet kérdésköréhez. A legszegényebbek egyszersmind a túlélésükhöz szükséges természeti erőforrásoknak leginkább kiszolgáltatottak is, amelyeket gyakran kényszerülnek túlzottan kizsákmányolni, és ők vannak leginkább kitéve a tönkretett környezet hatásainak is. A fenntartható fejlődés célja a nemzedékek esélyegyenlőségének biztosítása is, azáltal, hogy az erőforrások kezelése során számol az eljövendő nemzedékekkel is. A millenniumi fejlesztési célok eléréséhez elengedhetetlen a természeti erőforrások fenntartható kezelésének biztosítása, az éghajlatváltozás, az erdőirtás és az elsivatagosodás elleni küzdelem, valamint a biológiai sokféleség veszteségeinek visszaszorítása.

A globalizáció hatalmas környezeti kihívásokkal jár. Az Unió a növekedés által a környezetre gyakorolt végzetes következmények mérséklését célzó termelési és fogyasztási módszerek kifejlesztését fogja ösztönözni. Támogatni fogja a környezeti szempontok a szegénység csökkentésére irányuló, illetve a más, megfelelő fejlesztési stratégiákba történő beemelését.

1.5.5. A fejlesztés és a globalizáció szociális dimenziójának kapcsolata

Az Európai Unió támogatni fogja a globalizáció szociális dimenziójának megerősítését annak érdekében, hogy hozzájáruljon előnyeinek mindenkire való kiterjesztéséhez. Az EU törekszik arra, hogy biztosítsa a fejlesztést szolgáló politikák egységességét, és hogy az egymást kölcsönösen kiegészítő gazdaság-, foglalkoztatás-, társadalom- és környezetpolitikákat világ-, regionális és nemzeti szinten előmozdítsa. Az Európai Uniónak szándékában áll továbbá a mindenki számára elérhető tisztességes munka elősegítése, az igazságos kereskedelem támogatásának megerősítése és az, hogy a vállalkozások szociális felelőssége elvének gyakorlására ösztönözze az európai vállalkozásokat.

2. KÖZÖS ALAPELVEK

2.1. A teljesítmény támogatása

A fejlődő országok elsődleges felelőssége az egységes és hatékony politika gyakorlása és saját erőforrásaik mozgósítása a fejlesztés érdekében. Az Európai Unió, elismerve a fejlesztés különböző módszereinek értékét, támogatja a partnerországok a szegénység csökkentésére, a fejlesztésre és a reformokra irányuló, egységes és a millenniumi fejlesztési célokra összpontosuló stratégiáit. A fejlődő országok és az Unió osztoznak a felelősségen és azon a kötelezettségen, hogy számot adjanak közös erőfeszítéseikről és eredményeikről.

A fejlődő országokra irányuló uniós politikák a partnerség alapelvein, azon az elven, hogy a partnerországok elsajátítják a fejlesztési együttműködésre irányuló stratégiákat és programokat, továbbá a stratégiáikhoz és eljárásaikhoz való igazodáson alapulnak. Az Európai Unió a társadalmat képviselő állami intézmények, különösen a nemzetgyűlések és a parlamentek, továbbá a helyi hatóságok nagyobb mértékű bevonását szorgalmazza.

2.2. A civil társadalom szerepe

Az Unió a fejlesztési stratégiák és programok fenntarthatóságának, hatékonyságának és hatásának biztosítása érdekében támogatja a partnerországok civil társadalmának és más, nem állami szereplőinek részvételét a fejlesztési folyamatokban. A civil társadalom fejlesztésre szakosodott szervezeteinek támogatása mellett különösen bátorítja olyan gazdasági és társadalmi szereplők fejlesztési partnerként való előtérbe kerülését, mint a szakszervezetek, munkáltatói szervezetek és a magánszféra. Az Unió törekszik a különböző szereplők közötti, illetve a közösségi intézményekkel és a partnerországokkal való politikai és társadalmi párbeszéd segítésére és megkönnyítésére.

2.3. Elmélyült politikai párbeszéd

Az Európai Unió mind a politikai párbeszéd, mind a segítségnyújtási módszerek szintjén az eredményekre összpontosító és az előrehaladás mutatóin alapuló megközelítést részesíti előnyben.

Az emberi jogok, a demokratikus alapelvek és a jogállamiság tiszteletben tartása mind tárgya a fejlődés értékelését és a támogató intézkedések meghatározását célzó rendszeres politikai párbeszédnek. Ezen intézkedések célja, hogy megelőzzék e minden uniós partnerségi és együttműködési megállapodásban kulcsfontosságúnak tartott összetevők megsértésével járó helyzeteket. E rendszeres párbeszédnek ki kell térnie a kormányzás kérdéseire is, különös figyelemmel a korrupció megelőzésére és visszaszorítására.

2.4. A törékeny gazdaságú államok iránti elkötelezettség

Az Unió kiemelt figyelmet fordít a kevésbé teljesítőképes országokra, a „nehéz partnerségekre”⁵, továbbá a törékeny gazdaságú⁶ és a működésképtelen államokra. A világ szegényeinek⁷ 30%-a a törékeny gazdaságú államokban él. Ezen országok esetében a partnerség alapelveit és az egymás stratégiái és programjai elsajátítását mindegyik országhoz külön hozzá kell igazítani.

A lakossággal való szolidaritás, a segítségnyújtás hosszú távú hatékonysága és a globális biztonság miatt az államcsőd feltétlenül megakadályozandó. Ennek alapján az Európai Unió szilárdan kitart kötelezettségvállalása mellett még a legnehezebb helyzetben lévő országok esetében is. Mindez a külpolitikai, illetve a fejlesztési prioritások megfelelő arányát, továbbá az Európai Unió és tagállamai által létrehozott különböző eszközök együttműködésére való törekvést feltételez.

Az Európai Unió az átmenet összefüggésében a sürgős segítségnyújtás, a rehabilitáció és a hosszú távú fejlesztés szerves egymáshoz kapcsolódásának elvét támogatja és alkalmazza, biztosítva az összhangot és a kölcsönös kiegészítést más, többoldalú regionális szervezetekkel és a civil társadalommal. A válság utáni helyzet fejlesztési folyamatát az átmenetre vonatkozó integrált stratégiák fogják irányítani, amelyek magukban foglalják a szükségletek változásához igazított politikai válaszokat éppúgy, mint a pénzügyi támogatásokat. E stratégiák célja a hosszú távú fejlesztési programok végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése vagy helyreállítása, különös tekintettel az intézményi kapacitások, az alapvető szociális szolgáltatások, az élelmiszerbiztonság, az infrastruktúra helyreállítására, továbbá a menekültek és a lakhelyüket elhagyni kényszerült személyek helyzetének tartós megoldására, általánosságban pedig az állampolgárok biztonságának ügyére.

Az Európai Unió emellett történelmi felelősséggel viseltetik a kisebb fejlődő országok, például azon szigetek irányában, amelyek különösen kiszolgáltatottak a természeti katasztrófák veszélyeivel, az éghajlatváltozással és a kívülről jövő gazdasági megrázkódtatásokkal szemben. A legfőbb feladat e kihívásokkal szembeni ellenálló képességük növelése lesz.

3. A KÖZÖS TEMATIKUS KERETPROGRAMRA ÖSSZPONTOSÍTÓ CSELEKVÉSEK

Az Uniónak választ kell tudnia adni a partnerországokban felmerülő igen változatos helyzetekre és szükségletekre. Az EU és a tagállamok fejlesztési politikájára létrehozott közös tematikus keretprogram lehetővé teszi a szegénységcsökkentési célkitűzés gazdasági, társadalmi, környezeti és politikai vetületeinek összehangolását és ágazatokon átívelő jellegének biztosítását. E témakörök meghatározása lehetővé teszi továbbá a fejlesztési politika és az Unió más bel- és külpolitikai közötti nagyobb egységesség megteremtését.

⁵ A „nehéz partnerségek” a következő összetevők valamelyike által határozhatók meg: a hatóságok a szegénység csökkentésének célkitűzése iránti elkötelezettségének hiánya; gyengekező kormányzás; korrupció és/vagy politikai megtorlások; az állampolgárok biztonságának vagy a békés és szabad élet feltételeinek szavatolására alkalmatlan intézmények.

⁶ E fogalom a nehéz partnerségekre, továbbá a válsághelyzetekre és a válság utáni helyzetekre vonatkozik.

⁷ A súlyos szegénység napi 1 dollár alatti jövedelemszintet jelent.

Az Unió fellépéseinek témakörei

- Az emberi jogok és képességek fejlesztése, az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés (emberi jogok, gyermekjogok, női esélyegyenlőség, reprodukzív és szexuális jogok, élelemhez való jog, egészség, küzdelem a szegénységgel összefüggő betegségek ellen, népesség, migráció, oktatás, képzés, kultúra, fogyasztói jogok)
- A fejlődés és a biztonság érdekében végzett kormányzás (kormányzás és demokratizálódási folyamat, államberendezkedési reform, decentralizáció, a korrupció és az adóelkerülés elleni küzdelem, a civil társadalom megerősítése, a konfliktusok, a gazdaság törékennyé válása és a természeti katasztrófák megelőzése, a sürgős segítségnyújtás és a fejlesztés közötti átmenet irányítása)
- Környezet és a természeti erőforrások fenntartható kezelése (az erdők, vizek, tengeri erőforrások és a biológiai sokféleség kezelése és védelme, a megújuló energiaforrásokhoz való hozzáférés, éghajlatváltozás, elsivatagosodás, talajdegradáció, a vegyi anyagok és a hulladékok fenntartható kezelése, fenntartható előállítás és fogyasztási módszerek)
- Gazdasági növekedés és a kereskedelem fejlesztése, a fenntartható fejlődés tényezői (a reformok, és a regionális integráció, valamint a mezőgazdaság, a halászat és a magánszféra fejlesztésének támogatása, a növekedéssel összefüggő jövedelmek újraelosztása, a vállalatok szociális felelőssége, gazdasági együttműködés, fejlesztési kutatás, energia, információs és kommunikációs technológia, hálózatok, infrastruktúra, és a közlekedéshez való hozzáférés)
- Élelmiszerbiztonság (az élelem rendelkezésre állása és hozzáférhetősége, táplálkozási minőség, élelmiszerválságok megelőzése) és területfejlesztés (vidék- és városfejlesztés, decentralizált helyi fejlesztés, az emberi tevékenység és az ökoszisztéma közötti egyensúly)
- Az egyenlőtlenségek elleni harc és a társadalmi kohézió előmozdítása, beleértve a mindenki számára elérhető tisztességes munkát (szociális védelem és társadalmi integráció, produktív foglalkoztatás, humán erőforrás-fejlesztés, alapvető szociális jogok, köztük a gyermekmunka elleni küzdelem, szociális párbeszéd)

Az Unió a tematikus keretprogram alapján kidolgozhatja a közös politika iránymutatásait.

4. A KÖZÖS STRATÉGIA HATÉKONY MEGVALÓSÍTÁSA

A Szerződés igen világos keretet teremt és a Közösség tevékenységeit az összehangolás, a kölcsönös kiegészítő jelleg és a hatáskörök megosztásának elveire alapozza. Az Európai Unió garantálja polgárai számára, hogy kellő figyelmet fordít hozzájárulásai felhasználásának elszámoltathatóságára és átláthatóságára, különösen a többoldalú beavatkozások esetében.

4.1. A pénzügyi források növelése

Az Európai Unió újlag megerősíti a segítségnyújtási költségvetés (a fejlesztéshez nyújtott állami támogatás) növelésére tett kötelezettségvállalását annak érdekében, hogy az 2015-ben

elérje a bruttó nemzeti jövedelem 0,7%-át, amely a nemzetközi szakemberek szerint a millenniumi fejlesztési célok megvalósításához és a fejlesztési együttműködés más célkitűzéseinek továbbviteléhez szükséges becsült szint. E célból az Unió 2010-re köztes célokat tűzött ki: egy 0,56%-os kollektív, illetve két, országonkénti célt: 0,51%-ot az EU 15-ök és 0,17%-ot az EU 10-ek számára – figyelembe véve a 2002 után csatlakozott országok helyzetét. Az Unió felhívja a többi adományozót és a feltörekvő országokat, hogy csatlakozzanak e létfontosságú törekvéshez.

Az Európai Unió kötelezettséget vállalt arra, hogy megvizsgálja a fejlesztési célokra szánt innovatív finanszírozási források legígéretesebb lehetőségeit annak érdekében, hogy fenntartható és tervezhető módon növelje a rendelkezésre álló erőforrásokat.

4.2. A segítségnyújtás hatékonyságának növelése

4.2.1. Közös cselekvés a koordinálás, összehangolás és igazodás javítása érdekében

A segítségnyújtási tranzakciók költségeinek csökkentése és a partnerországok kapacitásának javítása érdekében az Európai Unió meghozza – az egymás stratégiai és programjai elsajátításán, az érintett országok stratégiáihoz és eljárásaihoz való igazodáson, a programok decentralizált irányításán, az eredmények általi irányításon és a kölcsönös felelősségen alapuló – a segélyek összehangolására és hatékonyságára irányuló nemzetközi kötelezettségvállalásainak tiszteletben tartásához szükséges intézkedéseket⁸. Az ebben az összefüggésben meghatározott előrehaladási mutatókat fogja felhasználni, és megvalósítja a Párizsi Nyilatkozatban előírt célkitűzéseket.

Az Európai Unió egy konkrét, mérhető, és ütemterv szerint beosztott cselekvésekből álló munkatervet⁹ fog végrehajtani. E terv céljai az elkövetkezendő évekre a következők lesznek:

- (i) az országok és régiók szintjén való jobb munkaelosztás a jobb kölcsönös kiegészítés érdekében, különösen az EU közös keretprogramjának meghatározása által,
- (ii) EU-útiterv kidolgozása minden egyes országban,
- (iii) olyan közös pénzügyi megállapodási modell létrehozása, amely a partnerország eljárásaihoz való igazodást helyezi előtérbe,
- (iv) az EU (a Közösség vagy a tagállamok) minimális jelenlétének biztosítása a törékeny gazdaságú, különösen a válsághelyzetben lévő országokban,
- (v) még több közös cselekvés és a társfinanszírozás még intenzívebb alkalmazása, ami lehetővé teszi a tagállamok közötti és a velük közös műveleteket, az új tagállamok tapasztalatainak felhasználását, továbbá ezen országok új adományozókként való fokozatos előtérbe kerülését.

E törekvés fejlődése nem elszigetelt. Ez a fejlesztési közösség egésze számára nyitott európai folyamat abba a nemzetközi tendenciába illeszkedik, amelynek felélénkítésére törekszik. Az

⁸ 2003. februári Római Nyilatkozat és 2005. márciusi Párizsi Nyilatkozat.

⁹ Az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsának (GAERC) 2004. november 22-23-i tanácsi következtetései; 14724/04, II. melléklet, az összehangolásért felelős munkacsoport „A koordinálás, összehangolás és igazodás fejlesztése: az Európai Unió hozzájárulása” című jelentése.

Európai Unió különös hangsúlyt helyez a más kétoldalú fejlesztési partnerekkel és az olyan többoldalú szereplőkkel való együttműködésre, mint az ENSZ és a nemzetközi pénzüzetek.

4.2.2. A segítségnyújtás minőségének javítása többek között innovatív és rugalmas mechanizmusok által

Az egymás stratégiáinak fokozottabb elsajátítása, az alapvető működési költségvetések finanszírozásának biztosítása, a közpénzek eredményes és átlátható kezelésének előmozdítása és a segítségnyújtás a partnerországok nemzeti eljárásaihoz való igazítása érdekében az általános vagy ágazati költségvetési támogatás egyre növekvő helyet foglal el az európai segítségnyújtás végrehajtásában.

A segítségnyújtási költségvetési források növelése érdekében illetve a stabil és tervezhető források szükségességének figyelembe vétele mellett az Európai Unió kidolgoz egy új mechanizmust, amely kevésbé ideiglenes, és lehetővé teszi a szegénység csökkentésében megfelelő előrehaladást elérő országok számára, hogy középtávú intézkedésekre vállalkozzanak, különösen az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés garantálásához szükséges humánerőforrásokhoz kapcsolódó visszatérő költségek fedezése, illetve az olyan, fenntartható megközelítéshez szükséges befektetések jobb számításba vételének biztosítása érdekében, amelyek előnyei olykor csak hosszú távon mutatkoznak meg.

Az adósságkönnyítés szintén az államok költségvetése finanszírozásának tervezhető és összehangolt módját jelenti. Az Európai Unió kötelezettséget vállalt arra, hogy fenntartható megoldásokat találjon az adósságteher kérdéskörére, különösen a többoldalú adósságkönnyítéseket célzó kezdeményezések, a kívülről jövő megrázkódtatásoknak kitett országok és a konfliktusból kilábaló országok tekintetében.

A segélyek feltételek alóli feloldása szintén sarkalatos pontja a segélyek hatékonyságának javítása érdekében tett erőfeszítéseknek. Az Unió e tekintetben újlag megerősíti azon szándékát, hogy támogatja a feltételek alóli feloldás a hatályos nemzetközi megállapodásokban előírányzott szintet meghaladó mértékét, különösen az élelmiszersegélyek tekintetében, a helyi és regionális vásárlás felé irányítva azokat.

4.3. A fejlesztési politikák egységességének biztosítása

Az Unió kötelezettségeket vállalt a fejlesztési politikák egységességének tekintetében. Az Unió a fejlesztési együttműködésen kívül több olyan politikát is megjelölt¹⁰, amelyek esetében intézkedéseket fog hozni, amelyek célja, hogy segítsék a fejlődő országokat a millenniumi fejlesztési célok elérésében. Ez lényeges kiegészítő hozzájárulást jelent az EU részéről e célok megvalósításához.

A végrehajtás tekintetében három szinten kell előrehaladást elérni: (1) tagállami szinten a politikák egységességével kapcsolatos eljárások és eszközök megerősítésével, a néhány tagállam által kidolgozott legjobb gyakorlatokból kiindulva; (2) a Tanács szintjén a fejlesztési kérdéseknek a Tanács ágazati csoportjai által végzett munkájába való hatékonyabb beemelésével; (3) a Bizottság szintjén, beleértve a fejlesztési kilátások hatástanulmányainak megerősítését.

¹⁰ Kereskedelem, környezet, éghajlatváltozás, biztonság, mezőgazdaság, halászat, szociális dimenzió, globalizáció / foglalkoztatás és tisztességes munka, migráció, kutatás és fejlesztés, információs társadalom, szállítás, energia.

* *

*

MÁSODIK RÉSZ
A FEJLESZTÉSI POLITIKA A KÖZÖSSÉG ÁLTALI VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ
IRÁNYMUTATÁSOK

A mellékletben szereplő nyilatkozat második része a fejlesztési politika közösségi szinten történő végrehajtásához ad iránymutatásokat. A cél a Közösség szerepének tisztázása és azon prioritások meghatározása, amelyek megjelennek majd az országok és régiók szintjén hatékony és egységes fejlesztési együttműködési programokban.

MELLÉKLET

MÁSODIK RÉSZ

A FEJLESZTÉSI POLITIKA KÖZÖSSÉG ÁLTALI VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ IRÁNYMUTATÁSOK

1. A BIZOTTSÁG KÜLÖNLEGES SZEREPE

A Bizottságnak, mint a Szerződés által ráruházott felelősséggel bíró politikai intézménynek bármilyen fejlesztési ügynökségnél sokkal szélesebb körű megbízatása van. Kötelezően rendelkeznie kell azon politikák és eszközök tárházával, amelyek lehetővé teszik számára a lehető legkülönbözőbb helyzetek megoldását.

A Bizottság közös kereskedelempolitikája, politikai párbeszéd és a fejlődő országok szinte teljes körére kiterjedő együttműködési programok révén tevékeny szerepet vállal az egész világon, amiben a delegációk szerteágazó hálózata támogatja.

A Bizottság annak érdekében, hogy előmozdítsa a fejlesztéssel kapcsolatos európai megközelítéseket a nemzetközi hatóságoknál, és irányítsa a fejlesztésről folyó európai vitát motiváló szerepet játszik az Unión belüli, illetve a más adományozókkal történő összehangolás és a kölcsönös kiegészítő jelleg menetrendjének előrevitelében.

A Bizottság ugyancsak elhivatott aziránt, hogy javítsa az egymásrautaltság megértését, és az Európa alapjait jelentő értékekre támaszkodva segítse az észak és dél közötti szolidaritást. Ezért a Bizottság különös figyelmet fordít majd a fejlesztéssel kapcsolatos figyelemfelhívó és oktatási tevékenységekre.

2. DIFFERENCIÁLT MEGKÖZELÍTÉS A KÖRÜLMÉNYEK ÉS A SZÜKSÉGLETEK SZERINT

2.1. Különbségtétel a fejlesztési együttműködés végrehajtásában

A közösségi fejlesztési együttműködés végrehajtása szükségképpen változó minden ország vagy régió esetében, mivel azt az egyes partnerországokra vagy partnerrégiókra szabva alakították ki.

A különbségtétel – figyelembe véve a partnerek és a kihívások eltérő voltát – szükségszerű. Ez éppúgy igaz az általános politikára, mint az együttműködési programokra. Az egyes országokra irányuló közösségi fejlesztési politika valójában olyan célkitűzések (fejlesztés, kereskedelem és gazdaság, biztonság, a stabilitás megteremtése, környezet stb.) ötvözését jelenti, amelyeket a különböző országok szükségletei, prioritásai és előnyös adottságai határoznak meg. E politikát egy sor, országok szerint változó módszer támasztja alá (projekt típusú támogatások, költségvetési támogatás, humanitárius segítségnyújtás és válságmegelőzési segítség, a civil társadalom támogatása és a civil társadalom útján történő támogatás, a normák, standardok és a jogalkotási rendszerek közelítése stb.).

Különbséget kell tenni a közepes és az alacsony jövedelmű partnerországok között. Az alacsony jövedelmű országok és a legkevésbé fejlett országok hatalmas kihívásokkal néznek

szembe a millenniumi fejlesztési célok (MDG) megvalósítása során. Az alacsony jövedelmű országok támogatása szegénységsökkentési stratégiákon alapul, és az alapvető szolgáltatások megléte és az azokhoz való hozzáférés, a gazdasági különbözőség, az élelmiszerbiztonság továbbá a kormányzás és az intézmények jobbá tétele kellő figyelmet kap.

A „nehéz partnerségek”, illetve a konfliktushelyzetben lévő országok esetében azonban még ennél is bonyolultabb feladattal kell azonban szembenézni.

A millenniumi fejlesztési célok elérése érdekében a közepes jövedelmű országok támogatása ugyanakkor épp olyan fontos. A világ szegényeinek nagy része ezekben az országokban él, amelyekben gyakran tapasztalhatók megdöbbentő egyenlőtlenségek és gyengekező kormányzás, ami saját fejlesztési folyamataik fenntarthatóságát veszélyezteti. A Közösség tehát továbbra is támogatja a szegénység csökkentését, illetve más kulcsfontosságú célkitűzéseket. Számos közepes jövedelmű ország, amely fontos stratégiai szerepet tölt be a világpolitikában, -biztonságban és -kereskedelemben, globális szinten közjavakat termel, regionális szinten pedig vezető szerepet tölt be.

Az európai szomszédságpolitika célja ezenkívül, hogy a környező országokkal kiváltságos partnerséget alakítson ki, közelítve azokat az Unióhoz és felkínálva azoknak a közösségi belső piacon való részvételt, segítve a párbeszédet, a reformokat, valamint a társadalmi és gazdasági fejlődést.

A nehéz partnerségek, a törékeny gazdaságú vagy működésképtelen államok esetében a Közösség számára az alapvető szolgáltatások nyújtása és a különleges szükségletek kezelése – elsősorban projektek formájában, a civil társadalommal, valamint az Egyesült Nemzetek szervezeteivel való együttműködés útján – jelent azonnali prioritást. A közösségi kötelezettségvállalás felfogásában a partnerországoknak a legitim, hatékony és szilárd állami intézmények megteremtéséhez való hozzásegítése mellett egy tevékeny és jól szervezett civil társadalom kialakulásának támogatása jelent prioritást. A Bizottság e célokhoz való hozzájárulásának növelése érdekében nemzetközi partnereivel együttműködésben alapelveket fektet le a törékeny gazdaságú államokban való nemzetközi kötelezettségvállalásra vonatkozóan. Ezen alapelvek tükrözik az ezekben az országokban tapasztalt hatékony segítségnyújtás tanulságait, és olyan nézőpontokat tartalmaznak, mint a koherencia, a gazdaság törékenyvé válásának megelőzése, a konfliktusok megelőzése, az összehangolás és az érintett országok stratégiáihoz és eljárásaihoz való igazodás.

A közösségi politikáknak, és különösen a fejlesztési politikáknak a közösségi célkitűzések teljes skálájának megjelenítése érdekében következőképpen tágabb stratégiai szempontokat kell számításba venniük. A különbségtétel és a politikák összetettsége a fejlesztési politikán belül a megközelítések és a témakörök széles tárházát követeli meg. A politikák koherenciájának biztosítása egyébként egyre fontosabb.

A politikák és eszközök célzott adagolását meghatározó, egyszersmind egységességüket biztosító közösségi programozási eszközöket az országok, régiók szerinti, illetve a tematikus dokumentumok jelentik. A közösségi segítségnyújtás földrajzi és sürgősségi eszközeinek új szerkezete¹¹ megfelelő keretet biztosít a különböző összefüggések és körülmények adta

¹¹ A Bizottság a Tanácshoz és a Parlamenthez intézett javaslata egyfelől három földrajzi vonatkozású rendeleten: (szomszédságpolitika; fejlesztési, illetve gazdasági együttműködés, és az Unióhoz való előcsatlakozás), másfelől három sürgősségi eszközön: (humanitárius segítségnyújtás, stabilitás; és makro-pénzügyi támogatás) alapul.

problémák megválaszolásához. Ebben az összefüggésben a tematikus programok a földrajzi programokhoz képest másodlagosak, kiegészítő jellegűek és különböző hozzáadott értékük is hozzájárul meghatározásukhoz.

2.2. A források elosztásának átlátható kritériumai

A globális pénzügyi támogatást földrajzi vagy tematikus szempontok alapján ítélik oda. A földrajzi alapon nyújtott támogatáscsomagokban a források odaítélésének és felhasználásának alapjául az adott ország szükségleteinek, képességeinek és teljesítményének alapelvei szolgálnak, melyek oly módon alakíthatók, hogy tekintettel legyenek a különböző programok sajátosságaira. Ebben az összefüggésben szem előtt fogják tartani a fenntartható fejlődés által jelentett kihívásokat. A szükségletek kritériumai a népességet, a szegénység méreteit és a társadalmi fejlettség szintjét foglalják magukban; a teljesítmény kritériumai a politikai, gazdasági és társadalmi téren történő előrehaladást, továbbá a segítség befogadását foglalják magukban, különösen azt a módot, ahogyan egy ország a fejlesztésre korlátozottan rendelkezésre álló források közül először saját forrásait használja fel.

E megközelítés – a Közösség politikai prioritásának kellő figyelembevételével – kedvez a fejlesztésnek és a millenniumi fejlesztési célok megvalósításának. Ráadásul elég rugalmas ahhoz, hogy a kedvezményezett országok – például a kis szigetek vagy az enklávék, a különösen nagy kiterjedésű és népes, vagy természeti katasztrófáknak kitett országok – sajátos helyzetét figyelembe tudja venni.

3. A PARTNERORSZÁGOKKAL EGYETÉRTÉSBEN KIVÁLASZTOTT PRIORITÁSOK

3.1. A célzott támogatás elve a rugalmasság megőrzése mellett

A Közösség a segítségnyújtás hatékonyságának biztosításához az egyik legfontosabb alapelveként, a célzott támogatás elvét fogja alkalmazni. Ez a közösségi segítségnyújtás programozási folyamatának keretében korlátozott számú cselekvési terület kiválasztását vonja maga után ahelyett, hogy a túl sok szektor között szétaprózná a Közösség erőfeszítéseit. Ez a válogatás a partnerség, az egymás stratégiáinak elsajátítása és az igazodás tekintetében tett kötelezettségvállalások tiszteletben tartása érdekében az országok és a régiók szintjén fog végbemenni.

E prioritásokat a különböző szereplőkkel folytatott átlátható és elmélyült párbeszéd alapján határozzák meg, egy közös elemzésre építve és az adományozók egymás kölcsönös kiegészítésének függvényében. A programozás kellő rugalmassága az előre nem látható szükségletekkel szembeni gyors reagálást is lehetővé teszi.

Az összehangolás menetrendje megköveteli, hogy az adományozók közösen munkálkodjanak a partnerországok általános és ágazati politikáinak támogatásán. A Közösség ebből kész kivenni a részét. E munka kiindulási pontjai a millenniumi fejlesztési célokra összpontosító szegénységcsökkentési politikák, vagy az azoknak megfelelő nemzeti politikák.

3.2. A Bizottság hozzájárulása a közös tematikus keretprogram végrehajtásához

Az Unió számára meghatározott közös tematikus keretprogram és a partnerországok szükségleteinek és teljesítményének közös elemzése alapján, a közösségi együttműködés célzott támogatási területeinek meghatározása érdekében a Bizottság a partnerországokkal

folytatott programozási párbeszéd során figyelembe fogja venni a különbségtételt, a kölcsönös kiegészítő jelleget és a kapacitásokat.

A Bizottság kidolgozott egy gyakorlatot, és a fejlesztési együttműködés több területén is fokozni kívánja kapacitásait.

– **a kormányzás, továbbá a gazdasági és intézményi reformok támogatása**

A kormányzás tekintetében a Közösség elsődleges fontosságot tulajdonít az emberi jogoknak – beleértve a nemek közötti egyenlőséget –, a demokratizálódásnak, a magas szintű politikai elkötelezettség előmozdításának és a korrupció megelőzéséhez, illetve az ellene folyó harchoz szükséges reformoknak, a decentralizáció támogatásának és a helyi hatóságoknak, továbbá a parlamentek erősödő szerepének.

A Közösség ugyancsak törekedni fog a környezeti és szociális kormányzás javítására, az e kérdésekben illetékes intézményi szereplők a politikai döntéshozatali folyamatokban vállalt hatékony részvételének és a civil szereplők részvételének megerősítése által. A Közösség ebben az összefüggésben folytatja az erdészeti kereskedelemmel és a kormányzással kapcsolatos szakpolitikák megerősítésére vonatkozó uniós cselekvési terv végrehajtását.

A Közösség a szabályok egy olyan skálája szerint támogatja a reformokat, amely az egyedi körülményektől függ. A költségvetési támogatást adott esetben olyan segítségnyújtási eszköznek tekintik, amely különösen hasznos a kormányzás javítására összpontosító stratégia keretében, mivel e támogatással a Közösség fontos szerephez jut az államháztartás irányításának javításában a költségvetés egészére nézve – s ez elengedhetetlen az eredménytelenség és a korrupció elleni harchoz és a közkiadások egésze által a szegénységre gyakorolt hatás növeléséhez.

A Közösség pénzügyi, adóügyi és igazságszolgáltatási téren támogatni fogja a felelősségteljes kormányzás elveit, különösen a jobb átláthatóság, az információcsere és az illetékes hatóságok együttműködése által. Ennek következtében könnyebbé válik a társasági és pénzügyi csalások, a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása, az adócsalás és adókikerülés, a korrupció és más, különösen a vállalkozások körében tapasztalható, törvénybe ütköző pénzügyi gyakorlatok elleni küzdelem.

A Közösség a gazdasági és intézményi reformok – beleértve a szegénységcsökkentési stratégiákat – támogatása tekintetében a Bretton Woods-i intézmények mellett továbbra is kulcsszereplő lesz, tevékeny részt vállalva az országokkal a reformok tartalmáról folytatott párbeszédből és pénzügyi segítséget nyújtva az e programok mellett elkötelezett kormányoknak. A Közösség az országokkal folytatott párbeszéde során továbbra is élénk figyelemmel kíséri a reformok a növekedésre, az üzleti környezetre, a makrogazdasági stabilitásra és a szegénység csökkentésére gyakorolt hatását. A Közösség segíteni fogja az országokat a reformok elsajátításában azáltal, hogy az eredményeket állítja a párbeszéd középpontjába. Különös hangsúlyt fog fektetni az államháztartás irányításának javítására, amely a korrupció elleni harcnak és a kiadások hatékonyabbá tételének alapvető eleme. Pénzügyi szempontból a Közösség, amennyiben a körülmények engedik, mindig a költségvetési támogatásokat fogja előnyben részesíteni e programok pénzügyi támogatásakor. A Közösség az OECD/DAC Legjobb Gyakorlatai költségvetési segítségnyújtásra vonatkozó iránymutatásainak tiszteletben tartásával fog fellépni, különösen az igazodás, a koordinálás és a feltételek vonatkozásában. A kapacitások bővítése terén klasszikus projektek formájában kiegészítő támogatások vezethetők be.

Végül a Közösség vállalt kötelezettségei végrehajtásával és az e kérdésről folyó nemzetközi vitában való aktív részvétellel továbbra is tevékeny marad az államadósság kérdésében.

– a kereskedelem és a regionális integráció

A kereskedelem a gazdasági növekedés kulcsfontosságú tényezője. A piacok megnyitása és az e piacokra való kedvezményes bejutás növekedési lehetőséget ad a fejlődő országoknak. A kínálati kapacitás hiánya ugyanakkor gyakran korlátozza ezen országokat abban, hogy éljenek e lehetőségekkel. A kereskedelem és a regionális integráció tekintetében a Közösség a fenntartható növekedést, továbbá a világgazdaságba való zökkenőmentes és fokozatos integrációt tűzte ki célul. E terület prioritásai a következők: az intézmények és a kapacitások megerősítése az ésszerű kereskedelmi és integrációs politikák megtervezése és hatékony megvalósítása érdekében, továbbá a magán- és az állami szektor támogatása annak érdekében, hogy ezek részesedjenek a regionális és a világpiaci kereskedelem új lehetőségeiből, és könnyebb legyen számukra az alkalmazkodás. Ebbe beletartozik a kínálat javítása törvényi és szabályozási keretek által, ami kedvezőbb befektetői környezetet teremt és hozzáférhetővé teszi az alapvető támogató szolgáltatásokat (pl. víz, elektromos áram, távközlés, pénzügyek stb.) kiegészítve az infrastruktúra és a közlekedés terén tett lépéseket. A magánszektornak nyújtott támogatások továbbra is a közösségi intézkedések fontos részét képezik. Ez az üzleti környezet már említett javításán túl magában foglalja a kapacitások megerősítéséhez nyújtott támogatásokat és a fejlődő országok magánszektora számára a pénzügyi szolgáltatásokhoz – különösen az Európai Beruházási Bankon keresztül való – jobb hozzáférést. A mikrofinanszírozási támogatások szerepe tovább nő. : Az elszegényedett népesség számára a szegénységből való kilábaláshoz nélkülözhetetlen az, hogy hozzáférést nyerjen a pénzügyi szolgáltatásokhoz.

Különös figyelmet kell fordítani a kereskedelemmel kapcsolatos olyan területekre, mint a kereskedelemösztönzés, a szolgáltatások, az egészségügyi és a növényegészségügyi előírásoknak való megfelelés, a technikai, illetve a minőségi normák, valamint a szellemi tulajdon. Ugyancsak prioritás az adózási rendszer szerkezetátalakításának megkönnyítése azért, hogy a behozatali vámokat kiegyensúlyozottabb adóformákkal váltsák fel.

Az egyedi cselekvések nagyban függenek majd a partnerországok adottságaitól. A kis területű országok, az enklávék vagy szigetországok és a legkevésbé fejlett országok esetében különös figyelmet kell fordítani a kínálatra és a magánszektor versenyképességének növelésére. Ezekben az országokban az átmeneti időszak alatt az adóügyi alkalmazkodási folyamat megkönnyítése és a hirtelen politikai változások megelőzése szempontjából fontos a költségvetési támogatás.

Az egyes fejlődő országok között a kereskedelmi korlátozások gyakran szigorúbbak. A regionális integráció enyhítheti e korlátozásokat, növelheti a piacok méreteit, ezáltal lehetővé teheti a méretgazdaságosság alkalmazását a termelésben, és vonzóbbá teheti a piacokat a befektetések számára. A kereskedelemhez kapcsolódó támogatás nagy része – különösen az AKCS-államokban – a gazdasági integráció megszilárdulásának támogatására, illetve a gazdasági partnerségi megállapodások előkészítésére irányuló regionális programok keretében valósul meg. Számos ország, de különösen azok számára, amelyeknek az Európai Unió a fő kereskedelmi és befektetési partnere, előnyös az egységes közösségi piac szabályozásához való közelítés.

– infrastruktúra és közlekedés

Az Európai Közösség támogatja a közlekedés fenntartható ágazati megközelítését. E folyamat legfontosabb elvei az érintett felek szükségleteire való válaszadás, a biztonság garantálása, a közlekedés hozzáférhető jellege és hatékonysága és a környezetre való negatív hatásainak minimalizálása. A közlekedési szolgáltatásnyújtásra alkalmazott stratégia gazdaságilag, pénzügyileg és intézményi szempontból is fenntartható. Ezt a felfogást a fejlődő partnerországok is osztják.

Az afrikai országok az infrastruktúrafinanszírozás mértékének az adományozók általi emelésére irányuló egyre sürgetőbb igényére a Bizottság válasza egy infrastruktúrára vonatkozó partnerség. E partnerség különböző szinteken – a földrészek szintjén, regionális, illetve nemzeti szinten – fog működni. Ez a lehető legnagyobb számú „könnyű” intézkedést (a szabályozási keretek összehangolása, intézményfejlesztés, a kapacitások megerősítése) és „nehéz” intézkedést (kiegészítő infrastrukturális befektetési alapok) fog tartalmazni.

– víz és energia

A vízkészletek integrált kezelésére vonatkozó közösségi politika célja, hogy elegendő készletet biztosítson jó minőségű ivóvízből, továbbá megfelelő egészségügyi és higiénés feltételeket mindenki, de különösen a leginkább hátrányos helyzetűek számára úgy, hogy – a millenniumi fejlesztési céloknak megfelelően – mátol 2015-ig a felére csökkentse azok számát, akik nem férnek hozzá megbízható minőségű ivóvízhez és az alapvető egészségügyi felszerelésekhez.

A vízre vonatkozó európai kezdeményezés is támogatja e politikai célkitűzéseket. E kezdeményezés kulcselemei: a szegénység csökkentésére irányuló erőfeszítések összefüggésében a vízellátás és az egészségügyi felszerelések kérdésének hangsúlyozására és az azzal kapcsolatos cselekvésre vonatkozó politikai elkötelezettség megerősítése; a vízgazdálkodás legjobb módszereinek előmozdítása; a vízgazdálkodással kapcsolatos regionális és helyi együttműködés támogatása; és a kiegészítő finanszírozások ösztönzése. A kezdeményezés földrajzi szempontból Afrikára összpontosul; ez hozzájárul ahhoz, hogy ugyanilyen szoros kapcsolatot építsenek ki Kelet-Európával, a Kaukázus térségével, Közép-Ázsiával, a mediterrán térséggel és Latin-Amerikával.

Az alacsony jövedelmű országok népességének széles rétegei nem férnek hozzá az elektromos áramhoz, háztartásienergia-ellátásuk pedig költséges rendszerek függvénye. A közösségi politika célja tehát elsősorban egy egészséges intézményi és pénzügyi környezet kialakítása, a figyelemfelkeltés és a kapacitásbővítés azért, hogy az EU energiakezdeményezésén (EUEI) és a johannesburgi megújulóenergia-koalíción keresztül javítsa a modern energetikai szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Szintén segítséget nyújtanak az országok és régiók összeköttetését szolgáló infrastruktúrák kiépítéséhez a méretgazdaságosság megvalósítása és a források jövedelmezőbb és fenntarthatóbb felhasználása érdekében. A Közösség ugyancsak támogatja a magán- és az állami szektort összekötő innovatív pénzügyi mechanizmusok fejlesztését.

A közepes jövedelmű országokban a közösségi politika által nyújtott támogatás elsősorban arra irányul, hogy az energiatermelést a fosszilis tüzelőanyagokról fokozatosan a fenntartható energiaforrásokra állítsák át, ami környezetvédelmi szempontból épp olyan fontos, mint az energiahatékonyság növelése szempontjából.

– a társadalmi kohézió és a foglalkoztatás

A Közösség olyan társadalmi és gazdasági megközelítést szorgalmaz, amely a gazdaságot, a foglalkoztatást és a társadalmi kohéziót egymástól kölcsönösen függő elemeknek tekinti az egyenlőtlenségek elleni harcban. A prioritásokat a partnerországok és -régiók szükségletei határozzák meg, különös tekintettel az egyenlőséget előmozdító szociál- és adópolitikára. A prioritást élvező intézkedések között szerepel a szociális biztonsági reformok (pl. a szociális biztonság kiterjesztése azokra, akik nem tartoznak a jelenlegi rendszerekbe, fenntartható és megfelelő szociális védelmi mechanizmusok) és a jövedelmek újraelosztására összpontosító adóreformok támogatása, valamint a szegények javára történő növekedés és a foglalkoztatás.

A foglalkoztatás lényeges tényező a magasabb szintű társadalmi kohézió elérésében. A Közösség támogatni fogja a munkahelyteremtést ösztönző és a humán erőforrásokat fejlesztő beruházásokat. E tekintetben az Európai Közösség támogatni fogja a mindenki számára elérhető tisztességes munkát, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) menetrendjének megfelelően különös figyelmet fordít a rejtett gazdaság fokozatos integrálására a jogszerűen működő gazdaságba, a társadalmi párbeszédre és a vállalkozások szociális felelősségére.

– humán és szociális fejlesztés

A humán és szociális fejlesztésre irányuló közösségi politika célja, hogy globális és nemzeti szintű programjával a millenniumi fejlesztési célokkal összhangban javítsa az emberek életkörülményeit.

A Közösség támogatja az egészség érdekében és az egészségügyi rendszerek megerősítésére tett intézkedéseket, különös figyelmet fordítva a humán erőforrásokra, és egyre inkább az ágazati megközelítések és az ágazati költségvetési támogatások irányába mutathatva. E tekintetben az Európai Közösség javítani fogja a politikai párbeszédre való képességét nemzeti szinten, vagy ügyel arra, hogy az EU tagállamai megosszák egymással hozzáértésüket.

A Közösség saját keretpolitikája és az európai cselekvési terv alapján kidolgozza az EU együttes fellépéseinek útitervét a HIV/AIDS, a malária és a tuberkulózis elleni, mind nemzeti, mind globális szintű küzdelemmel kapcsolatban. Közösségi stratégiák – köztük az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni világalap – fogják támogatni a megelőzést, a kezelést és a gondozást. A fellépések tartalmazzák az árvák és a hátrányos helyzetű gyermekek támogatására, a három betegséggel kapcsolatban a nemek közötti egyenlőségre és a megbélyegzés, valamint a hátrányos megkülönböztetés leküzdésére irányuló intézkedéseket. Az egészség és a szexuális és reprodukciós jogok előmozdítására irányuló stratégiák kapcsolatait és összefonódásait teljes mértékben áttanulmányozzák. A Közösség közös megközelítéseket is javasolni fog a tagállamoknak és a NEPAD-nak az egészségügyi szolgáltatók körében tapasztalt rendkívüli humán erőforrás-krízissel kapcsolatban.

A Közösség oktatással kapcsolatos prioritásai a minőségi alapfokú oktatás és a szakképzés. Több erőfeszítés irányul a legnagyobb egyenlőtlenségek felszámolására. Különös figyelmet kap a lányok oktatásának és iskolai biztonságának támogatására. Várhatóan sor kerül az ágazati tervek kidolgozására, az ismétlődő költségek finanszírozására és a tematikus regionális vagy globális oktatási kezdeményezésekben való részvételre, amennyiben ezen intézkedések hozzáadott értéket jelentenek az oktatás terén elért eredmények, a normák megállapítása vagy a felülvizsgálatra tett erőfeszítések esetében.

A szociális fejlesztési politika közösségi keretprogramja az emberek, elsősorban a nők és gyermekek emberkereskedelemmel, a gyermekmunka legsúlyosabb formáival és a –

különösen a nemek közötti egyenlőséget és a rokkantságot érintő – hátrányos megkülönböztetéssel szembeni védelmét helyezi előtérbe.

A pénzügyi támogatás legnagyobb részét a legszegényebb országoknak juttatják el. A törekeny gazdaságú államokban a Közösség – elsősorban projektek segítségével – együttműködik a nem kormányzati szervezetekkel és az ENSZ szervezeteivel az alapvető szolgáltatások biztosítása, illetve az egyedi igények kielégítése érdekében.

A nemzeti szintű munka mellett a Közösség globális szinten is egységes európai hangot képvisel olyan kulcskérdésekkel kapcsolatban, mint a nők jogai, az egészségügy, a szexuális és reprodukciós jogok, valamint a megfizethető árú és biztonságos gyógyszeripari termékek támogatása.

– vidékfejlesztés és területrendezés, mezőgazdaság, élelmiszerbiztonság

A növekedésben és a szegénység elleni harcban betöltött szerepük ellenére az elmúlt években a vidékfejlesztés és a mezőgazdaság nem kapott kellő figyelmet. Annak érdekében, hogy ezen ágazatokban ismét befektetéseket ösztönözzön, a Közösség támogatni fogja a multiszektorális terület alapú megközelítéseket, amelyek célja a területrendezés, és amelyek arra helyezik a hangsúlyt, hogy a helyi hatóságok megerősödjenek, és az érintettek mind a beruházási prioritások meghatározásában, mind a helyi fejlesztés valódi központjainak kialakulását segítő erőforrások kezelésében részt vegyenek.

A Közösség továbbra is élen jár az élelmiszerbiztonság garantálásában mind nemzetközi, mind regionális, mind nemzeti szinten, támogatva az élelmiszerbiztonság krónikus hiányában szenvedő országokban megvalósítandó stratégiai megközelítéseket, beleértve többek között a megelőzést, a korai jelzőrendszerek, illetve biztonsági szűrők kialakítását, a forrásokhoz való hozzáférés javítását, a táplálkozási minőséget és a stratégiák meghatározásához szükséges kapacitások bővítését. Különös figyelmet fordítanak az átmeneti helyzetekre, illetve a sürgősségi segítségnyújtásból a fejlesztési támogatásba való átmenetre.

A mezőgazdaság esetében a Közösség az erőforrásokhoz (föld, víz, pénzügyi források) és az új lehetőségekhez (piacok, technológiák) való hozzáférésre helyezi a hangsúlyt, különösen a nők vonatkozásában. Az ország kényszerítő körülményeinek és fejlettségi szintjének megfelelően a közösségi prioritások kiterjedhetnek a termelés fenntartható fokozására (alacsony jövedelmű országok), a nemzetközi piacokon való versenyképességre és a kockázatkezelésre (az alaptermékektől függő országok). A megrázkódtatásokkal szembeni reakciómechanizmusok is különös figyelmet kapnak. Az átmeneti helyzetekben a hangsúlyt a termelési rendszerek helyreállítására fektetik. Azért, hogy a technológiai fejlődés a fejlődő országok számára előnyös legyen, az Európai Közösség megerősíti a globális szintű mezőgazdasági kutatásnak nyújtott támogatását.

– a környezet és a természeti erőforrások fenntartható kezelése

A Közösség támogatni fogja a partnerországok (kormányok és a civil társadalom) a környezeti szempontoknak a fejlesztésbe való beillesztésére irányuló erőfeszítéseit, és bővíti kapacitásaikat, többek között a többoldalú környezetvédelmi megállapodások¹² végrehajtásával.

¹² Éghajlat, biológiai sokféleség, elsivatagosodás, hulladék, vegyi anyagok.

A Közösség megerősíti a természeti erőforrások – elsősorban mint jövedelemforrások (erdőgazdálkodás, halászat) – megőrzésére és fenntartható kezelésére irányuló kezdeményezéseit. E támogatás nemzeti és regionális szintű programok szintjén, vagy akár az európai vagy globális kezdeményezésekben való részvétel, vagy szervezetek munkájához történő hozzájárulás révén valósulhat meg. Ugyancsak növelni fogják a hetedik keretprogramban a fejlesztési kutatásokra elkülönített pénzügyi forrásokat.

Különös figyelmet fordítanak a tartamos erdőgazdálkodás ellenőrzésére éppúgy, mint a vidéki munkahelyek, jövedelemforrások megőrzésére és növelésére, továbbá az erdő által nyújtott környezeti javakra és szolgáltatásokra, beleértve a helyi közösségek által végzett erdőgazdálkodás támogatását és az erdőgazdálkodás javítását. A biodiverzitás fenntartható kezelése – beleértve a védett területek rendszerét, a biodiverzitás előnyeinek igazságos elosztását és a biológiai biztonság helyi szinten jelentkező problémáit – az UNCED¹³ részére a végrehajtáshoz nyújtott még határozottabb támogatás révén fog megvalósulni.

Az éghajlatváltozás tekintetében a Közösség az Európai Unió éghajlatváltozásról és fejlődésről szóló cselekvési tervének végrehajtására összpontosítja erőfeszítéseit, mégpedig tagállamaival szoros együttműködésben. Az Európai Közösség a kevésbé fejlett országoknak és a kis területű, fejlődő szigetországoknak nyújtott támogatásának középpontjába az éghajlatváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodást állítja. Az elszívatosodás ellenőrzése és a fenntartható talajgazdálkodás tekintetében a Közösség a CCD¹⁴ végrehajtását helyezi előtérbe, a fenntartható talajgazdálkodás kérdéskörének a fejlődő országok stratégiáiba való eredményes beillesztése révén.

– A konfliktusok és a gazdaságok törékennyé válásának megelőzése

Az Európai Közösség elkötelezett a nehéz partnerségek megjelenésének és a gazdaságok törékennyé válásának megelőzése mellett. Támogatja a kormányzás reformját éppúgy, mint a megelőzés globális megközelítését. Az államok gazdaságának törékennyé válása, a konfliktusok, a természeti katasztrófák és más válsághelyzetek esetében a reagálás helyett inkább a hosszú távú megelőzési gyakorlat híve.

A Közösség továbbra is támogatja a konfliktusmegelőzést és -kezelést, továbbá a béke helyreállítását úgy, hogy harcol az erőszakos konfliktusok kiváltó okai, azaz a szegénység, a nyomor, a kizsákmányolás, a földhöz és a természeti erőforrásokhoz való hozzáférés és azok elosztásának igazságtalansága, a gyengekező kormányzás, az emberi jogok megsértése és a nemek közötti egyenlőség hiánya ellen. Szintén támogatja a párbeszédet, a részvételt és a megbékélést, a béke megteremtése és az erőszakhullámok elkerülése érdekében.

A Közösség hangsúlyosabban kiveszi részét a partnerországok és a regionális szervezetek erőfeszítéseiből, hogy megerősítse a korai előrejelző rendszereket és az irányítási/intézményi kapacitásokat, lehetővé téve ezen partnerországok számára, hogy eredményesen kötelezzék el magukat a megelőző megközelítés mellett. Az Európai Közösség emellett tovább fejleszti azt a képességét, hogy korai szakaszban felismerje az egy állam gazdaságának törékenységről árulkodó jeleket, javítva a nehéz, a törékeny gazdaságú és a működésképtelen államok a többi adományozóval közösen végzett elemzését, ellenőrzését és értékelését.

¹³ Az ENSZ a biológiai sokféleségről szóló egyezménye.

¹⁴ Az ENSZ az elszívatosodás elleni küzdelemről szóló egyezménye.

Ezenkívül a Bizottság egy innovatív politika keretében **új megközelítéseket** fejlesztett ki olyan területeken, mint a migráció és a fejlesztés, a biztonság és a fejlesztés, vagy a hálózatok és kölcsönös összefonódások.

A Bizottságnak a segítségnyújtási módok terén szerzett tapasztalata szintén elismert, különösen az általános és az ágazati költségvetési támogatás esetében, ami maga után vonja az elmélyült ágazati, valamint az államháztartás irányításáról, az átláthatóságról, az elszámoltathatóságról és a korrupció kérdésköréről szóló párbeszédet.

E képesség kiegészítéseképpen a fejlesztés terén a Bizottság mozgósít minden rendelkezésére álló technikai szakértelmet azokon a területeken, amelyekre nem vonatkoznak hangsúlyosan a külső fellépések, ám amelyeken mégis átadhatja tapasztalatait, például a belső piaci, kereskedelmi, adó-, verseny-, halászati, környezetvédelmi, kohéziós, foglalkoztatás- és szociális védelmi, kutatási, oktatás- és kultúrpolitika tekintetében.

Ebben áll tehát a Bizottság javaslata, amely arra irányul, hogy a hatékonyabb segítségnyújtás érdekében a munkát kinek-kinek az egymáshoz viszonyított előnyösebb adottságai alapján osszák szét.

3.3. Az esélyegyenlőség általános megközelítésének megerősítése

Bizonyos kérdésköröknél az egyedi fellépések és szakpolitikák mellett szükség van az esélyegyenlőség általános elvét követő megközelítésre is, mivel azok minden kezdeményezésre alkalmazható olyan általánosabb elveket is hordoznak amelyek multiszektorális erőfeszítéseket igényelnek.

Ez vonatkozik a nemek közötti egyenlőség, az általános emberi és gyermekjogok, különösen az őshonos népek esetében, a környezeti dimenzió és a kapacitásbővítés támogatására – többek között az információs és kommunikációs technológiák elterjedtebb használata által.

A Bizottság minden rendelkezésére álló erőforrás rendszeres és stratégiai módon történő mozgósításával indítja ismét útjára ezt a megközelítést¹⁵, beleértve a párbeszéd elmélyítését a partnerekkel és a tagállamok, illetve a partnerországok erőforrásait egyesítő szakértői és technikai segítségnyújtási hálózatok kiépítését.

3.4. A globális kezdeményezések és a világalapok támogatása

A globális kezdeményezések és a világalapok az új politikai fellépések indításának, vagy – abban az esetben, ha hatékonyságuk nem kielégítő – a már létező programok megerősítésének hathatós eszközei. Mind a figyelemfelhívás, mind a politikai akarat mozgásba lendítése könnyebb általuk, mint a segítségnyújtás hagyományos intézményei által.

¹⁵ Környezetvédelmi stratégiai értékeléseket és a nemek közötti egyenlőség vonatkozásában hatáselemzéseket fognak rendszeres módon végezni, beleértve a költségvetési („zöld költségvetés”) és a szektorális támogatások keretét.

Ez a fajta beavatkozás azonban nem áthatja alá az országokkal folyó párbeszédet, a stratégiáikhoz történő igazodási folyamatot és a pénzalapok beépítését a költségvetési ciklusba.

Ezért minden esetben külön kellene mérlegelni a globális kezdeményezések és a világalapok hozzáadott értékét. A Bizottság szempontokat fog meghatározni a maga számára, hogy azok alapján döntsön a Közösség a világalapokban való részvételéről, illetve az azokhoz történő hozzájárulásáról. Prioritásnak a millenniumi fejlesztési célok eléréséhez hozzájáruló, és a világörökség rendelkezésre állását segítő kezdeményezéseket fogja tekinteni.

A fejlődő országok szintjén végrehajtandó intézkedéseket előírányzó kezdeményezések esetében a világalapban történő részvétel annak függvénye lesz, mennyire lehet integrálni a programokat a nemzeti vagy regionális fejlesztési politikákba, és egyeztetni az adományozók programjaival.

Ezen alapok előre látható időtartamát és a kilépési stratégiákat néhány éven belül meg lehet választani.

4. A MÓDSZEREK A SZÜKSÉGLETEK ÉS A TELJESÍTMÉNY SZERINTI SKÁLÁJA

A Közösség a fejlesztési segítségnyújtás módszereinek széles skálájával rendelkezik, ami lehetővé teszi számára, hogy különböző szükségleteknek különböző körülmények között megfeleljen. A lehetőségeknek ez a sokfélesége, amely ezentúl a Bizottság javaslatai szerint minden földrajzi és tematikus programban elérhető lesz, valódi közösségi hozzáadott értéket jelent.

Az általános vagy ágazati fejlesztési politikáknak nyújtott költségvetési támogatások egyre nagyobb jelentőséget kapnak. Ez lehetővé teszi a kedvezményezett államok számára, hogy szembenézzenek a működési költségvetések növekedésével, előtérbe helyezték a nemzeti politikák összehangolását és az azokhoz való igazodást, csökkentsék a tranzakciók költségeit és támogassák az eredményen alapuló megközelítéseket. Az ágazati és kormányzati reformok támogatását más beavatkozási módszerek alkalmazásával is el lehet érni, együttműködésben más adományozókkal.

A leginkább teljesítőképes országokban tervezhetőbb és középtávú támogatásokat fognak bevezetni a millenniumi fejlesztési célok elérését szolgáló kapacitás bővítése érdekében.

A Közösség egy eredményközpontú és haladási mutatókra alapozott megközelítést vesz célba. A feltételrendszer fokozatosan átadja a helyét egy, az eredmények fényében megtárgyalt és kialakított, kölcsönös kötelezettségvállalásokon alapuló „szerződés” fogalmának.

A projekt típusú támogatások különösen a nehéz, vagy a költségvetési támogatásoknak nem megfelelő helyzetek, továbbá a civil társadalom támogatását teszik lehetővé.

A közvetett költségvetési támogatáshoz hasonlítható adósságcsökkentés – mivel tranzakciós költségei korlátozottak, továbbá elősegíti az adományozók koordinálását és összehangolását – segíthet az országoknak abban, hogy kevésbé legyenek kiszolgáltatottak a kívülről jövő megrázkódtatásokkal szemben.

A közösségi segítségnyújtás alapját továbbra is az adományok képezik, ami különösen a legszegényebb és a kölcsönök visszatérítésére a legkevésbé képes országoknak felel meg.

Az Európai Beruházási Bank (EBB) ugyanakkor a fejlődő országok magán- vagy közvállalkozásaiba való beruházás útján egyre fontosabb szerepet játszik a közösségi segítségnyújtás végrehajtásában. Az EBB e célból több külső megbízatást is kapott az elmúlt években. Az EBB e növekvő szerepe miatt mérlegelendő, hogyan fordítsanak nagyobb figyelmet a szegénység elleni küzdelem és a fenntartható fejlődés dimenziójára e megbízatások kezelése érdekében.

A Közösség szintén együtt fog működni az olyan intézkedésekben illetékes nemzetközi szervezetekkel és ügynökségekkel, amelyekben ez az együttműködés hozzáadott értéket jelent.

Az egyes országok számára a legmegfelelőbb közösségi segítségnyújtási módszert a programozási ciklus keretében fogják kiválasztani, amelynek egyre inkább igazodnia kell az ágazati politikák előkészítési folyamataihoz és a nemzeti költségvetések végrehajtásához.